

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Πατησίων 44, 106 82 Αθήνα
Τηλ. 210 8217724, Φαξ: 210 8230800
email: eam@culture.gr
www.namuseum.gr

Πληροφορίες για τους εκπαιδευτικούς

Τίτλος: «Ζωντανεύοντας τα αρχαία μας»

Κοινό: Μαθητές Νηπιαγωγείου και Α΄ Δημοτικού

Χώρος διεξαγωγής: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (αίθουσα Γλυπτών, αρ.11)

Διάρκεια προγράμματος: περίπου 1 ώρα (10:00-11:00 ή 11:00-12:00)

Αριθμός μαθητών ανά πρόγραμμα: έως 30

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Η εξοικείωση με τον μουσειακό χώρο.
- Η γνωριμία με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, καθώς και με την επιστήμη της αρχαιολογίας και της συντήρησης
- Η εξάσκηση δεξιοτήτων που συμβάλλουν στον οπτικό αλφαριθμητισμό (παρατήρηση, σύγκριση, αναγνώριση υλικών)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A. Εισαγωγική ενότητα (10 λεπτά)

Γνωριμία με τα παιδιά. Γνωριμία με τις έννοιες: *μάρμαρο, κούρος, κόρη, μνημείο, αρχαίος, αρχαιολόγος, συντηρητής, ανασκαφή.*

B. Αφήγηση παραμυθιού (10 λεπτά)

Αφήγηση της ιστορίας εύρεσης της Φρασίκλειας, αλλά και της ιστορίας του αγάλματος, όπως μαρτυρείται από τα δεδομένα της ανασκαφής και την επιγραφή της βάσης του. Η αφήγηση συνοδεύεται από εποπτικό υλικό σε μορφή καρτελών με φωτογραφίες της ανασκαφής.

Γ. Ομαδική δραστηριότητα με δραματοποίηση (20 λεπτά)

Με τη χρήση της τεχνικής του παγωμένου στιγμιότυπου και με τη βοήθεια των κατάλληλων αντικείμενων, τα παιδιά αναπαριστούν το άγαλμα της Φρασίκλειας, αναγνωρίζοντας τα μέρη της ενδυμασίας της και συγκρίνοντας τα με τις σύγχρονες ενδυμασίες.

Δ. Εικαστική δραστηριότητα (10 λεπτά)

Δραστηριότητα με θέμα τις εντυπώσεις από το μουσείο. Οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να αποτυπώσουν τις εντυπώσεις τους με μολύβι ή ξυλομπογιά.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος θα αξιοποιηθούν εκπαιδευτικές μέθοδοι που βασίζονται στη μαθησιακή θεωρία του εποικοδομισμού. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Διαλογική διερεύνηση του θέματος
- Διαμεσολαβητικός και συντονιστικός ρόλος του μουσειοπαιδαγωγών
- Καθοδηγούμενη ανακάλυψη με χρήση εποπτικού υλικού
- Αξιοποίηση βιωμάτων και ενίσχυση των ενδιαφερόντων και των κινήτρων του μαθητή

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μπορείτε να προετοιμάσετε τα παιδιά για την επίσκεψή τους στο μουσείο με δραστηριότητες που στοχεύουν τόσο στην εξοικείωσή τους με το μουσείο και τις λειτουργίες του όσο και με το θέμα του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Σας προτείνουμε ενδεικτικά μερικές δραστηριότητες που μπορείτε να κάνετε:

Εξοικείωση με το μουσείο

- Προβληματιστείτε με τα παιδιά για την έννοια του μουσείου και τη λειτουργία του, π.χ.: Τι νομίζετε ότι είναι ένα Μουσείο; Για ποιο λόγο υπάρχει; Ποια μουσεία έχετε επισκεφτεί; Πόσα διαφορετικά μουσεία υπάρχουν;
- Συζητήστε για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο π.χ. Τι σημαίνει τ' όνομά του; Τι φαντάζεστε ότι περιέχει το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο; Πώς βρέθηκαν τα αντικείμενα αυτά στο μουσείο; Ποιος μπορεί να τα έδωσε; Ποιος μπορεί να τα βρήκε;
- Συλλέξτε φωτογραφικό υλικό με εκθέματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού (www.culture.gr), θα βρείτε παρουσίαση του Εθνικού Μουσείου και αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες από όλες τις συλλογές. Φτιάξτε ένα χρονοδιάγραμμα, ταξινομώντας τις φωτογραφίες σε χρονολογικές περιόδους.
- Ζητήστε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν πώς φαντάζονται το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και να γράψουν τις προσδοκίες τους από την επίσκεψή τους. Θα μας χαροποιήσει ιδιαίτερα και θα βοηθήσει στον καλύτερο σχεδιασμό των εκπαιδευτικών μας υπηρεσιών να μας φέρετε φωτοτυπίες με τις ιδέες των παιδιών.
- Εντοπίστε στο χάρτη του μουσείου την αντίστοιχη αίθουσα της συλλογής γλυπτών, την τουαλέτα, το πωλητήριο. Συζητήστε πώς θα κινηθείτε με ασφάλεια.
- Συζητήστε για το ποια πρέπει να είναι τα «όρια» στο μουσείο ως προς τη συμπεριφορά των επισκεπτών, για το τι μπορείτε και τι δεν μπορείτε να κάνετε στο μουσείο.
- Δημιουργήστε μια μουσειακή γωνιά όπου μπορείτε να συγκεντρώσετε υλικό σχετικό με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (φωτογραφίες, δημοσιεύματα από εφημερίδες, αποκόμματα εισιτηρίων, ζωγραφίες παιδιών, αντίγραφα αγγείων κ.ά). Μπορείτε να συνεχίσετε να εμπλουτίζετε τη μουσειακή γωνιά και μετά την επίσκεψη.

Εξοικείωση με το θέμα του εκπαιδευτικού προγράμματος

- Ξεφυλλίστε βιβλία ιστορίας και εντοπίστε εικόνες με γλυπτά. Παρατηρήστε τι παριστάνουν και συζητήστε τι στοιχεία ανακαλύπτετε για την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων.
- Συγκεντρώστε με τα παιδιά φωτογραφίες αρχαϊκών αγαλμάτων στον αγαλματικό τύπο του Κούρου ή της Κόρης. Τι κοινό έχουν μεταξύ τους; Τι διαφορετικό;
- Δοκιμάστε να σχεδιάσετε ή να πλάσετε (με πηλό ή πλαστελίνη) ένα γλυπτό με τις στάσεις και τα χαρακτηριστικά που παρατηρήσατε στα αρχαία έργα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Φέρτε μαζί σας λευκά φύλλα A4 και ξυλομπογιές ή μολύβια για την εικαστική δραστηριότητα.
- Ετοιμάστε μαζί με τα παιδιά καρτελάκια με το μικρό τους όνομα, για να τα φορούν κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος.
- Προτείνετε στα παιδιά να φορούν άνετα ρούχα και παπούτσια. Στον εκθεσιακό χώρο θα καθόμαστε σε μαξιλαράκια στο δάπεδο.
- Ενημερώστε το τμήμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να υπάρχουν στην ομάδα σας (π.χ. κινητικά προβλήματα ή άλλες αναπηρίες, μαθησιακές δυσκολίες, όχι καλή κατανόηση της ελληνικής γλώσσας, αλλεργίες κ.ά)
- Εξασφαλίστε την άφιξή σας 15 λεπτά πριν την έναρξη του προγράμματος. Τα παιδιά θα χρειαστούν 5-10 λεπτά για να αφήσουν τις τσάντες και τα μπουφάν τους στο βεστιάριο του μουσείου και περίπου 5 λεπτά για να μεταβούν στο χώρο διεξαγωγής του προγράμματος.
- Η παρουσία σας και η ενεργός συμμετοχή σας στο πρόγραμμα ως μέλος της ομάδας είναι απαραίτητη τόσο για την εποπτεία της ομάδας όσο και για να αξιοποιήσετε την εμπειρία των παιδιών μετά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην τάξη. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για μας να συμπληρώσετε το φύλλο αξιολόγησης που θα σας δοθεί, γιατί έτσι συμβάλλετε στη βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών.
- Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαρκεί περίπου 60 λεπτά και δε γίνεται διακοπή για διάλειμμα.
- Θα χρειαστείτε τουλάχιστον ένα τέταρτο μετά τη λήξη του προγράμματος για τη μετάβασή σας στο πούλμαν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Συζητήστε με τα παιδιά την εμπειρία τους από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα: τι τους άρεσε, τι δεν τους άρεσε, αν επιβεβαιώθηκαν οι προσδοκίες τους. Μπορείτε να ζωγραφίσετε ομαδικά σε χαρτί του μέτρου τις εντυπώσεις σας (πρόσωπα, αντικείμενα, δραστηριότητες).
- Δημιουργήστε στατιστικούς πίνακες με τις προτιμήσεις της ομάδας από το πρόγραμμα π.χ. Τι σας άρεσε περισσότερο; Συζήτηση, “ζωντάνεμα” του αγάλματος, ζωγραφική. Θα μας είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να μας στείλετε τους πίνακες αυτούς.

- Παρατηρήστε τα ίχνη χρώματος που ενδεχομένως έχουν διασωθεί σε αρχαία αγάλματα. Σχεδιάστε ένα αρχαίο άγαλμα και ζωγραφίστε το με τα χρώματα που φαντάζεστε ότι είχε.
- Πλάστε τα δικά σας αγάλματα και διακοσμήστε τα.
- Στο προαύλιο του σχολείου δημιουργείστε ένα χώρο (σκάμμα) όπου θα μπορείτε να παίξετε την προσομοίωση μιας ανασκαφής. Εξοπλιστείτε με εργαλεία: σπάτουλα, πινέλο για τα χρώματα, κουτάλι κ.ά. Για ευρήματα μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σπασμένα αγγεία ή κομμάτια από αγάλματα που τα ίδια τα παιδιά έχουν φτιάξει την ώρα των καλλιτεχνικών ή ακόμα και πλαστικοποιημένες φωτογραφίες πραγματικών ανασκαφικών ευρημάτων. Εναλλακτικά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα μεγάλο χαρτοκιβώτιο με χρώμα.
- Με αφορμή τον καρπό που κρατά η Φρασίκλεια, ζωγραφίστε άνθη και καρπούς από ρόδια, λωτούς ή μήλο. Ψάξτε να βρείτε αντίστοιχες αναφορές στην ελληνική μυθολογία ή σε παραμύθια (π.χ. το νησί των Λωτοφάγων, το μήλο της Εύας, το μήλο της Χιονάτης, άνθη λωτού στους αιγυπτιακούς τάφους) και μιλήστε για τους συμβολισμούς που κρύβουν.
- Δημιουργούμε το δικό μας παραμύθι για τους κούρους και τις κόρες.
- Επίσκεψη στην Ακρόπολη, όπου μπορούμε να γνωρίσουμε και άλλες διάσημες κόρες.
- Γράψτε ένα γράμμα στη Φρασίκλεια με σχόλια των παιδιών ή ζωγραφιές τους. Να είστε σίγουροι ότι η Φρασίκλεια κάθε βράδυ απαντά στην αλληλογραφία των φίλων της.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Άλκηστις, *Μουσεία και Σχολεία, Δεινόσαυροι και Αγγεία*, Αθήνα 1995, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Βαλαβάνης, Π., *Ο λόφος με τα κρυμμένα μυστικά*, Αθήνα, εκδ. Ακρίτας.

Καλεσοπούλου, Δ., Χρώματα στα αρχαία γλυπτά, *Γέφυρες*, τχ. 39, Μάρτιος-Απρίλιος 2008 και διόρθωση στο τχ. 42. ¶

Καλτσάς, Ν., *Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Τα γλυπτά*, Αθήνα 2001, εκδ. ΚΑΠΟΝ.

Καρακάση, Αικ., Το έξοχο άγαλμα της Φρασίκλειας. Μια πρόταση για την αποκατάσταση της πολυχρωμίας του ενδύματος της Κόρης, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 68, Σεπτέμβριος 1998, 48-54, διαθέσιμο ηλεκτρονικά:

<http://www.arxaiologia.gr/site/content.php?sel=70>

Κατάλογος, *Η Συλλογή των Γλυπτών*, Εθν. Αρχ. Μουσείο, Αθήνα 2004, Υπουργείο Πολιτισμού, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων

Dieulafait, F. *Το βιβλίο της αρχαιολογίας. Οδηγός των εξερευνητών του χρόνου*, Αθήνα 2002, εκδ. Ερευνητές.

Οι τόμοι της *Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους* (Εκδοτική Αθηνών) που αναφέρονται στα αρχαία χρόνια, έχουν επίσης πλούσια εικονογράφηση και πληθώρα πληροφοριών.